

TIJD VAN RECHT EN ERBARMEN - Vasten 2021

Gerechtigheid

In de Veertigdagentijd lezen wij in de liturgie regelmatig teksten van de profeten van Israël. Deze profetenteksten maken duidelijk dat het bij vasten niet gaat om het zitten in zak en as maar om het recht verschaffen aan de kleinen en de armen. Het is dus goed om tijdens de Veertigdagentijd persoonlijke matiging te verbinden met de inzet voor gerechtigheid en vrede. Op Aswoensdag lezen wij uit de Bergrede van Jezus. Het gaat bij Hem om het geven van aalmoezen, vasten en gebed. En dat niet ostentatief maar in het verborgene. Want wij vasten niet voor het oog van de mensen maar voor de Heer die ook in het verborgene ziet. Alles bijeen denk ik dat zo de persoonlijke en de meer sociale dimensie van het vasten dicht bij elkaar blijven. De Vastentijd als een tijd van meer toelag op het gebed en het sacramenteel leven van de Kerk. Een tijd van matiging om biddend dicht bij God te komen. In katholieke kring bestaat het gezegde: een volle maag bidt niet graag. De voorbereidingstijd op het Paasfeest vormt ook een tijd waarin een evenwichtige combinatie van concrete naastenliefde in de eigen omgeving én een blijvende inzet voor wereldwijde maatschappelijke gerechtigheid het parool vormen. Voor mij persoonlijk zijn Aswoensdag en Goede Vrijdag bij uitstek dagen van gebed en matigheid. De start van de Vastentijd en de sterfdag van Christus nodigen daar als vanzelf toe uit. Deze dagen krijgen daardoor een eigen kleur en diepte. Ook de andere dagen van de Veertigdagentijd probeer ik matigheid te betrachten. Maar eerlijk gezegd vraagt dat om een sterke wil. In onze welvarende samenleving met goedgevulde supermarkten is dat overigens nog niet zo eenvoudig.

Barmhartigheid

Voor mij is de Veertigdagentijd zeker ook een tijd van barmhartigheid, niet alleen in sociaal opzicht maar ook moreel. Ik denk daarbij aan twee bekende en mooie parabels die Jezus ons heeft verteld en die Hij ons ook heeft voorgeleefd. Bijna iedereen kent de parabel van de barmhartige Samaritaan. De mensen van tempel, de priester en de leviët, falen maar een vreemdeling laat zich raken en komt in actie als hij een beroofde man langs de kant van de weg aantreft. Op zijn kosten mag de gewonde man herstellen. Paus Franciscus besteedt in zijn laatste sociale encycliciek Fratelli Tutti juist aan deze parabel een heel hoofdstuk. Wij worden opgeroepen om solidair te zijn met alle mensen die wereldwijd langs de kant van de levensweg liggen. Barmhartigheid als zoeken naar gerechtigheid, zeker in de Vastentijd.

Vergeving

Maar Jezus heeft niet alleen aandacht voor bedelaars maar ook voor zondaars. Bij uitstek vind ik de oproep tot vergeving en verzoening terug in de gelijkenis van de verloren zoon. De jongste zoon eist bij leven van zijn vader de erfenis op en doet alles wat God verboden heeft. Uiteindelijk komt hij letterlijk bij de zwijnen terecht. Dan besluit hij terug te keren naar zijn vader. Met een gemeente of ingestudeerde schuldbelijdenis. Maar voordat er ook maar één woord heeft geklonken, heeft de vader zijn zoon in de armen gesloten. Deze parabel is voor mij een indrukwekkend verhaal over God die als Vader op de uitkijk staat en bereid is om ons zonder voorwaarden in de armen te sluiten, hoever wij ook van Hem zijn weggelopen. Christus leeft deze parabel tot op Golgotha. Zo is voor mij de Vastentijd bij uitstek ook een tijd van verzoening. Barmhartigheid als het ontvangen en doorgeven van goddelijke verzoening. Gods onvoorwaardelijke en verzoenende liefde in Christus mogen wij delen met elkaar. Zo kunnen wij in deze nare en onzekere Veertigdagentijd van 2021 op weg gaan naar het opstandingsfeest van onze Heer.

Mgr. dr. Gerard de Korte